

N:o 46.

Af herr Bergström, om åtgärders vidtagande för offentliga arkivs ställande under en centralöfverstyrelses inseende.

Då det är en beklaglig sanning, att våra många offentliga urkundsamlingar eller arkiv i de flesta fall ej handhafvas som sig bör — till oersättlig förlust för kändedomen om utvecklingen af våra förhållanden på alla områden under sista århundradena —, torde en slik missrigtning böra motarbetas i tid, d. v. s. innan det blir för sent. Säkraste sättet att åstadkomma en bättre sakernas ordning vore tvifvelsutän, att alla dessa arkiv ställes under en centralstyrelse, vare sig riksarkivet eller ecklesiastikdepartementet, på det att handlingarne kunde på likformigt sätt ordnas, vårdas och tillhandahållas.

Denna arkivstyrelse borde ega att föreskrifva de allmänna grunderna för ordnandet samt insamla noggranna förteckningar öfver hvarje arkivs innehåll; vidare att genom utsända inspektörer dels jemföra de upprättade förteckningarne med sjelfva handlingarne och dels — hvilket vore det mest angelägna — öfvervaka, att den påbjudna vården ej urartade eller återginge till vanvård; samt slutligen att tillse, att Sverges folk finge fullt tillgodonjuta sin i tryckfrihetsförordningen förbehållna rätt att ega tillträde till offentliga handlingar.

Alldenstund många enskilda fall kunna påpekas, dels af oordentligt ordnande, dels af oförsvärlig vanvård och förstöring, samt dels af olagligt hinder mot medborgarnes forskningsrätt, skall säkerligen en hvar nödgas medgifva behöfligheten af hvad nu ifrågasättes.

På grund häraf får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville hos Kongl. Maj:t underdånigst anhålla om åtgärders vidtagande i syfte att högsta värden om rikets alla offentliga arkiv må uppdragas åt riksarkivet eller ecklesiastikdepartementet såsom centralöfverstyrelse med sådan myndighet och befogenhet, som här ofvan angifvits.

Jag anhåller om remiss till tillfälligt utskott, inför hvilket jag är redo att utförligare visa behovet af här föreslagna åtgärder.

Stockholm den 2 Februari 1887.

Axel Bergström.